

Analýza etických dopadů ve výzkumu/projektu, NPFL135 (vyučováno jen v češtině)

Druh studia: magisterské, doktorandské

Hlavní garant: Libuše Kaprálová, jako hosté Valentýna Drtinová, Dagmar Hanzlíková, Milan Janíček

Examinace: zápočet

Kredity: 2 kredity

Anotace kurzu

Analýza etických a sociálních důsledků a rizik projektu je jedním z hodnotících kritérií pro udělení podpory z EU i některých národních zdrojů. Etika se stala nedílnou součástí výzkumu i projektového managementu a etické chování jde ruku v ruce s profesionalitou a prestiží. Orientace v pojmech jako je GDPR (práce s osobními daty), DMP, open access a etický projektový management se stává nedílnou součástí vzdělání téměř v jakémkoliv oboru. Uplatnitelnost znalostí získaných v kurzu: ve vědě a v projektovém managementu.

Cíl předmětu

Absolvováním kurzu si zvýšíte povědomí o etickém výzkumu a o vlastním chování při realizaci projektů. Naučíte se provést analýzu etického dopadu projektu, jak pracovat s negativními dopady, jak rozvinout pozitivní dopady a jak celkově obohatit náhled na řešení problémů. Lépe porozumíte otázkám, kterým dnešní výzkumníci čelí. Kurz má výrazný praktický dopad a poskytne příležitost prozkoumat a prodiskutovat různé scénáře výzkumného záměru či projektu.

Sylabus

1. Úvod do problematiky etiky ve vědě a v projektu
2. Obecné nařízení k ochraně osobních dat
3. Vývoj a využití směrnice EP a Rady EU 2019/1024 ve vědě a výzkumu
4. Open Science: Revoluce nebo evoluce, autorské právo – host
5. Open access-otevřený přístup k vědeckým informacím – hosté
6. Grantová problematika – veřejné finance
7. Veřejný zájem vers. vědecký pokrok
8. Právo – morálka – profesní etické kodexy
9. Osobní svoboda, demokracie, zodpovědnost v projektovém managementu I.
10. Osobní svoboda, demokracie, zodpovědnost v projektovém managementu II.
11. Analýza etického dopadu projektu I.
12. Analýza etického dopadu projektu II.
13. Správa výzkumných dat v kontextu open science, Data management plan - hosté
14. Příprava projektu – etický přístup v rozpočtu, aktivitách, výstupech

Literatura

Povinná:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024

Doporučená:

- Proposal for an EU Regulation on a European approach for Artificial Intelligence
- Ethics guidelines for trustworthy AI, Independent High Level Expert Group on AI
- Assessment List for Trustworthy Artificial Intelligence (ALTAI) for self-assessment, Independent High-Level Expert Group on AI
- Guidelines on ethics by design/operational use for Artificial Intelligence
- EU White Paper on Artificial intelligence